សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៥

សង្គមស៊ីវិលសូមអំពាវនាវឱ្យបញ្ចប់និទណ្ឌភាពនៅកម្ពុជាក្នុងឱកាសទិវាបញ្ចប់និទណ្ឌភាពអន្តរជាតិចំពោះបទល្មើសប្រឆាំងទៅលើអ្នកសារព័ត៌មាន

ដើម្បីប្រារព្ធទិវាបញ្ចប់និទណ្ឌភាពអន្តរជាតិចំពោះបទល្មើសប្រឆាំងអ្នកសារព័ត៌មានលើកទីពីររបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ យើងខ្ញុំជាអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមានរាយនាមដូចខាងក្រោមសូមអំពាវនាវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបញ្ចប់វប្បធម៌និទណ្ឌភាពជាដដែលៗនៅកម្ពុជា និងត្រូវធានាថាជនប្រព្រឹត្តរំលោភសិទ្ធិមនុស្សត្រូវបាននាំខ្លួនមកផ្តន្ទាទោស។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនេះធ្វើឡើងមួយសប្តាហ៍បន្ទាប់ពីមានការវាយប្រហារដោយហិង្សាទៅលើអ្នកតំណាងរាស្ត្រគណបក្សជំទាស់គឺលោក ញ៉យ ចំរើន និងលោក គង់ សភា កាលពីថ្ងៃច័ន្ទកន្លងទៅនេះក្នុងអំឡុងពេលការតវ៉ាទាមទារឱ្យមានការដកតំណែងអនុប្រធានគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ("គ.ស.ជ") លោក កឹម សុខា ចេញពីតំណែងជាអនុប្រធានទី១ នៃរដ្ឋសភានៅខាងក្រៅវិមានរដ្ឋសភា។ អ្នកនយោបាយទាំងពីររូបត្រូវបានអ្នកតវ៉ាវាយឱ្យរងរបួសយ៉ាងដំណំក្នុងអំឡុងពេលតវ៉ា ដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានព្យាករណ៍ជាមុន។ ភាគច្រើនអ្នកតវ៉ាទាំងនោះសុទ្ធតែជាអ្នកគាំទ្រគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាដែលដឹកនាំដោយមន្ត្រីសន្តិសុខស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានស៊ីវិល ។ បើទោះជាមានអំពើហិង្សាកើតឡើងបន្ទាប់ពីការតវ៉ាក៏ដោយ ក៏អាជ្ញាធរមិនបានចាត់វិធានការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់ដើម្បីការពារដល់ជនរងគ្រោះឡើយ ហើយរហូតមកដល់ពេលនេះ ជនដៃដល់មិនទាន់ត្រូវបានអាជ្ញាធរកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅឡើយទេ។

ខណៈដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានអំពាវនាវជាសាធារណៈឱ្យចាប់ខ្លួនជនដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកតំណាងរាស្ត្រទាំងពីររូបរបស់គ.ស.ជ គេមិនទាន់ដឹងច្បាស់ថាតើអាជ្ញាធរនឹងធានាឱ្យមានការស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់និងដោយឯករាជ្យដែលអាចចាប់ខ្លួនជនដៃដល់យ៉ាងណានោះទេ ជាពិសេសផ្តល់នូវកំណត់ហេតុស៊ើបអង្កេតក្នុងការធានានូវយុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះដែលបានកើតឡើងជាងបីទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ។

អ្នកសារព័ត៌មានកម្ពុជា គឺជាជនរងគ្រោះច្រើនជាងគេក្នុងចំណោមជនរងគ្រោះដទៃទៀតនៃករណីនិទណ្ឌភាព ។ នៅពេលអ្នកសារព័ត៌មាននៅកម្ពុជាលើកបង្ហាញនូវទង្វើខុសឆ្គងរបស់រដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យឯកជនអ្នកទាំងនោះតែងតែប្រឈមនឹងការគំរាមដល់អាយុជីវិត និងសម្លាប់ ជាក់ស្តែងមានអ្នកសារព័ត៌មានចំនួន ១៣ រូបត្រូវបានសម្លាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៤ និងករណីថ្មីបំផុតបានកើតឡើងនៅក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤។ ក្នុងចំណោមទាំង ១៣ ករណីនោះ មានតែពីរករណីប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានកាត់ទោសដោយជោគជ័យ រីឯជនល្មើសនៃ ១១ ករណីផ្សេងទៀតមិនត្រូវបាននាំខ្លួនមកផ្តន្ទាទោសនោះទេ។ ស្រដៀងគ្នានេះផងដែរ អ្នកសារព័ត៌មានកម្ពុជាតែងទទួលរងការបំពាបំពាន ការគំរាមគំហែង និងការបំភិតបំភ័យយ៉ាងព្រៃផ្សៃពីសំណាក់នគរបាលនិងកងកម្លាំងសន្តិសុខ ហើយជនប្រព្រឹត្តិតែងត្រូវបានរួចគេចផុតពីភាពយុត្តិធម៌ទៅវិញ។ នៅខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ លោក

ឡាយ សាមាន និង តាត ឧត្តម ដែលជាអ្នកសារពត៌មានរបស់វិទ្យុសម្លេងប្រជាធិបតេយ្យ ("វីអូឌី") ត្រូវកងសន្តិសុខខ័ណ្ឌដូនពេញវាយប្រហារក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។ អ្នកទាំងពីរបានរាយការណ៍ពីការជួបប្រជុំដោយសន្តិវិធីដែលគ.ស.ជ រៀបចំឡើងជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោតរបស់ខ្លួន។ នៅខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥ អ្នកសារពត៌មានរបស់វីអូឌីពីរនាក់ផ្សេងទៀតគឺលោក យុត សុគន្ធ និងលោក ហេង វិចិត្រ ត្រូវបានកងកម្លាំងសន្តិសុខនៅរាជធានីភ្នំពេញគំរាមគំហែងនិងបំពាបំពានម្តងទៀត ខណៈដែលយកព័ត៌មានពីការតវ៉ារបស់សកម្មជនដីធ្លីបឹងកក់។ គ្មានការស៊ើបអង្កេតណាមួយទៅលើសកម្មភាពរបស់កងកម្លាំងសន្តិសុខ និងទៅលើករណីទាំងពីរនោះទេ។

វប្បធម៌និទណ្ឌភាពដ៏រាលដាលនៅកម្ពុជាត្រូវបានលើកបង្ហាញតាមរយៈការឆ្លើយតបនាពេលថ្មីៗនេះរបស់អាជ្ញាធរកម្ពុជាទៅនឹងការអំពាវនាវរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិលស្នើឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតចំពោះករណីសម្លាប់លោក ម៉ៅ សុខចាន់អាយុ ២៩ ឆ្នាំដែលត្រូវបានបាញ់សម្លាប់ បន្ទាប់ពីលោកជាប់កកស្ទះនៅក្នុងក្រុមអ្នកតវ៉ាក្រោយការបោះឆ្នោតឆ្នាំ ២០១៣ ខណៈដែលលោកកំពុងធ្វើដំណើរទៅកន្លែងធ្វើការ។ ឃាតកដែលបានសម្លាប់លោកនៅរួចខ្លួន ហើយមិនត្រូវបានអាជ្ញាធរនាំយកមកផ្តន្ទាទោសនៅឡើយទេ។ បន្ទាប់ពីមានការអំពាវនាវឱ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតចំពោះករណីសម្លាប់លោក សុខចាន់កាលពីខែមុន អ្នកនាំពាក្យក្រសួងមហាផ្ទៃលោកខៀវ សុភ័ក្របានប្រកាសថាករណីនោះគួរតែត្រូវបាន *"កប់ចោល"* ដែលនេះជាការបង្ហាញឱ្យឃើញពីចេតនារបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះករណីនិទណ្ឌភាពដ៏រាលដាលនៅកម្ពុជា។

ដូចគ្នានឹងអ្នកសារព័ត៌មាន ជនរងគ្រោះដ៏លេចធ្លោនៃករណីនិទណ្ឌភាពរួមមានលោក ឈុត វុទ្ធី លោក ជា វិជ្ជា លោកខឹម សុផាត និងលោក ម៉ៅ សុខចាន់ គ្រាន់តែឧទាហរណ៍ក្នុងចំណោមករណីនិទណ្ឌភាពជាច្រើនផ្សេងទៀតនៅកម្ពុជា ដែលមានអ្នកសារព័ត៌មាន សកម្មជន អ្នកការពារបរិស្ថាន សហជីព អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងប្រជាពលរដ្ឋនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាដែលសិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ត្រូវបានរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ រីឯជនល្មើសបែរជាមិនទទួលបានការផ្តន្ទាទោសណាមួយឡើយ។

ពេលនេះគឺក្នុងឱកាសល្អបំផុតដែលត្រូវរំលឹករដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវបំភ្លេចចោលចំពោះជនរងគ្រោះនៃករណីនិទណ្ឌភាពដែលត្រូវបានសម្លាប់ឬឃាយីផ្សេងៗ ហើយមិនទាន់ទទួលបានយុត្តិធម៌ពីសំណាក់អាជ្ញាធរកម្ពុជានោះឡើយ។

យើងខ្ញុំជាអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលមានរាយនាមខាងក្រោម សូមថ្កោលទោសលើករណីនិទណ្ឌភាពជាដដែលៗដែលកំពុងរាលដាលនៅកម្ពុជា និងសូមអំពាវនាវរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាធានានូវយុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះនិងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគាត់ ដូចបានធានាក្រោមច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ។

អង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលបានគាំទ្រសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនេះមានដូចខាងក្រោម ៖

ល.រ	*ឈ្មោះ*	*ឈ្មោះ*	*លេខទូរស័ព្ទ*
១	*ក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់ (ACT)*	*កញ្ញា ស្រី សុធាវី*	017 990 371
២	*សហព័ន្ធសហជីពកម្មករសំណង់ និងព្រៃឈើកម្ពុជា*	*លោក វ៉ាន់ ថុល*	012 752 617

៣	សម្ព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា (CATU)	លោកស្រី យ៉ាង សោភណ្ឌ	012 880 089
៤	មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CCHR)	លោកស្រី ចក់ សុភាព	011 943 213
៥	គណៈកម្មាធិការប្រព្រឹត្តិកម្ម នៃអង្គការ សមាគមការពារសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (CHRAC)	លោក សួន ប៊ុនស័ក្តិ	092 344 357
៦	សមាគមអាដហុកការពារសិទ្ធិមនុស្សនិងការអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា (ADHOC)	លោក នី ចរិយា	011 274 959
៧	សហភាពការងារកម្ពុជា (CLC)	លោក អាត ធន់	012 998 906
៨	សម្ព័ន្ធជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្សលីកាដូ (LICADHO)	លោកស្រី ណារី ពីលូក	012 803 650
៩	សម្ព័ន្ធដើម្បីសុចរិតភាពនិងគណនេយ្យភាពសង្គម (CISA)	លោក ហឹម យន់	012 947 022
១០	សម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា (CCFC)	លោក ថេង សាវឿន	015 225 088
១១	មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍ (CLEC)	លោក ហួន ជុនឌី	093 345 602
១២	អង្គការសមធម៌កម្ពុជា (EC)	លោក អៀង វុទ្ធី	012 791 700
១៣	សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ (IDEA)	លោក វន់ ពៅ	012 534 796
១៤	សមាគម ឥន្ទ្រទេវី (IDA)	លោកស្រី ឌី រដ្ឋា	012 897 161
១៥	គណៈកម្មាធិការអព្យាក្រឹត និងយុត្តិធម៌ ដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងត្រឹមត្រូវនៅកម្ពុជា (NICFEC)	លោក សំ គន្ធាមី	012 822 273
១៦	មជ្ឈមណ្ឌលប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ និងសន្តិភាព (PDP-Center)	លោក យ៉ង់ គឹមអេង	012 828 211
១៧	អង្គការពន្លកខ្មែរ	លោក អាង ជាតិឡោម	012 517943
១៨	សមាគមជាងត្នោត (STT)	លោក អ៊ី សារុំ	012 836 533
១៩	អង្គការស្ត្រីខ្មែរ (SK)	លោកស្រី អរុណ រស្មី	012 236 653
២០	អង្គការកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន(YRDP)	លោក ជាង សុខា	011 928 416
២១	អង្គការមោតាធម្មជាតិ (MN)	លោក អាឡិច ហ្គូស្សាលេស ដាវីសុន	N/A
២២	បណ្តាញយុវជនកម្ពុជា (CYN)	លោក ទឹម ម៉ាឡៃ	017 990 689